

Socialdemokraternas reservation: Särskilda direktiv till de kommunala bolagen i syfte att lindra konsekvenser av Coronaviruset för företag och föreningar

Vi socialdemokrater ställer oss helhjärtat bakom åtgärds paket för att stötta Lunds företagare och föreningar i ljuset av den pågående coronapandemin. Pandemin drabbar alla samhällets sektorer och bördan bär vi bäst gemensamt. I det arbetet har det offentliga form av kommuner, regioner och staten en viktig uppgift.

Men vi anser inte att åtgärderna är tillräckliga utan behöver kompletteras. Detta genom att näringsidkare och föreningar som drabbats hårt av pandemin och som hyr lokaler av Lunds kommun, oavsett om det är via servicenämnden eller via kommunens bolag, ska erbjudas hyresfrihet under mars och april, samt därefter att en månatlig prövning görs fram tills dess att pandemin är över. Beslutet ska avse särskilt drabbade branscher och föreningar som tillhör särskilt drabbade sektorer. Fastighetsägare, däribland kommunen, står bättre rustade att klara denna typ av kris då fastigheterna i sig utgör reella tillgångar. Tillgångar som servicebranschen i regel inte har.

Det kommer en dag när pandemin är över och då vill vi alla att samhället ska vara som vanligt igen. Då behöver vi se till att frisörer, caféer, restauranger med mera får möjligheter överleva denna kris. Endast en förlängd betaltid med hyrorna räcker inte. Caféerna och restaurangerna kan nu inte koka kaffe eller laga luncher som sedan kan säljas i höst. Deras förutsättningar är således väsentligt annorlunda än till exempel ett industriföretag. Pengarna de nu inte tjänar kommer inte igen. Därför räcker inte endast anstånd med hyror och avgifter. Att Lunds borgerliga styre beslutat att detta år mångdubbla avkastningskraven genom att dessutom plocka ut 30 miljoner extra i vinster från just kommunens affärslokaler gör det ännu mer angeläget att agera.

Kommunerna är begränsade i sina befogenheter vad gäller beslut som kan gynna någon enskild. Det har i diskussionen framförts som ett absolut hinder från att ta det beslut vi nu föreslår. Så är dock inte fallet utan det finns möjligheter till undantag. Det är vår absoluta uppfattning att Lunds kommun kraftfullt måste agera och återropa möjligheten till undantag för att rädda jobben och säkra långsiktiga hyresintäkter trots pandemin. På så sätt säkras också fortsatta skatteintäkter. De samhällsekonomiska konsekvenserna av att inte agera skulle sannolikt vida överstiga kostnaderna för de uteblivna hyror de närmsta månaderna. Dessutom är kommunens insats uttalat tillfällig och begränsad i tid.

Ett juridiskt starkt vägande skäl är att rädda sysselsättningen och undvika en mycket hög arbetslöshet i dessa drabbade branscher. Det ger kommunen möjlighet att agera vilket också tidigare har ansetts vara skäl för undantag. Det går till exempel att läsa i SOU 1982:20, som behandlar just relationen mellan kommunerna och näringslivet, att ”särskilt ansågs det angeläget att kommunerna hade befogenhet att genom lån, borgensåtagande eller annorledes medverka till att uppehålla driften vid industrier eller andra företag i sådana fall där nedläggning eller inskränkning i driften skulle föranleda arbetslöshet i kommunen.”

Ett annat starkt juridiskt vägande skäl är kommunen som fastighetsägare, i förvaltningsform eller via bolag, nu kan säkra fortsatta hyresintäkter när pandemin är över genom att ekonomiskt starka och bärkraftiga företag och föreningar finns kvar som hyresgäster. En rad konkurser som

resulterar i uteblivna hyror, kanske för mycket lång tid, vakanser och eventuella stor ombyggnadskostnader för nya hyresgäster eller annan användning är inte ekonomiskt rationellt för kommunen. Det är därför även ekonomiskt rationellt för kommunen som fastighetsägare att ge drabbade hyresgäster en tillfällig hyreslättning för att på så sätt säkra framtida hyresintäkter. Även detta har tidigare ansetts utgöra skäl till undantag.

Förslaget innebär inte att samtliga näringsidkare som hyr lokaler av kommunen ska erbjudas hyresfritt utan de branscher som drabbats hårdast. Aktuella branscher är till exempel restauranger, frisörer, besöksnäringen och sällanköpsvarorhandeln och prövningen måste vara branschvis. Detta är en åtgärd som nu också underlättas i och med det stödpaket som riktas till små och medelstora företag som den socialdemokratiskt ledda regeringen och dess samarbetspartier Liberalerna och Centerpartiet presenterade under gårdagen (25 mars 2020). En av åtgärderna som presenterades var en tillfällig rabatt för hyreskostnader i utsatta branscher. Inriktningen är att staten bär 50 procent av hyresnedsättningen upp till 50 procent av den fasta hyran. Stödet ska kunna sökas i efterhand och gälla för perioden 1 april – 30 juni.

Vi anser också att kommunen ska uppmana andra fastighetsägare att följa exemplet i syfte att minska konsekvenserna av pandemin, samt även uppmana banker och kreditgivare att vidta åtgärder i samma riktning.

Socialdemokraterna reserverar sig till förmån för sitt tilläggsyrkande:

att som särskilda ägardirektiv till Lund kommuns Fastighets AB, Lunds Kommuns Parkerings AB och Fastighets AB Lund Arena uppdra åt bolagen att erbjuda näringsidkare som tillhör särskilt drabbade branscher föreningar som tillhör särskilt drabbade sektorer och som hyr lokaler av bolagen (gäller inte bostad) hyresfritt för mars och april, med möjlighet till månatliga förlängningar i den mån det fortsatt är aktuellt.

För Socialdemokraterna

Anders Almgren (S)
2:e vice ordförande i kommunstyrelsen